

УДК 342.9

Олександр Юрійович МАКАРЕНКО,

доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Донецького юридичного інституту МВС України, м. Кривий Ріг

**ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАКТИКИ РОЗГЛЯДУ СПРАВ
ЩОДО ВЧИНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ
ВОДІЯМИ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ
(НА ПРИКЛАДІ МІСТА КРИВИЙ РІГ)**

Враховуючи реалізацію в державі окремих реформ, пов'язаних з реорганізацією системи правоохоронних органів, значну кількість дорожньо-транспортних пригод, у тому числі з загибеллю пішоходів, та специфіку розгляду окремих адміністративних справ місцевими судами міста Кривого Рогу, вважаємо за доцільне розглянути на прикладі реальної справи найпоширенішу практику здійснення лінії захисту для водіїв, учасників ДТП та намагання уникнути адміністративної відповідальності.

Так пропонуємо взяти за приклад справу, що знаходиться в провадженні Саксаганського районного суду м. Кривого Рогу № 214/1403/17 (провадження № 3/214/893/17) за протоколом про адміністративне правопорушення серії БР № 152526 складеного інспектором УПП в м. Кривому Розі, ст. лейтенантом поліції Коваленком А.В., про притягнення Гуріна Сергія Анатолійовича 09.01.1966 р.н. до адміністративної відповідальності передбаченої ст. 124 КУпАП.

Виходячи з вищезазначеного протоколу, 06.02.2017р. о 13:30 год. водій Гурін С. А. керуючи автомобілем Ssang Yong модель Kyron н.з. АЕ 7100 НС по вул. Волгоградській у м. Кривому Розі в районі електроопори № 471, не врахував дорожню обстановку, не обрав безпечної швидкості руху, своєчасно не вжив заходів для зменшення швидкості аж до зупинки транспортного засобу, втратив керування зазначеним автомобілем Ssang Yong модель Kyron н.з. АЕ 7100 НС, здійснив виїзд на смугу зустрічного руху в результаті чого допустив зіткнення з автомобілем Toyota модель Hilux н.з. АЕ 3444 ІА під керуванням водія Кахадзе Дмитра Іраклійовича. Внаслідок ДТП зазначені автомобілі отримали механічні пошкодження, водій Гурін С. А. самотравмувався.

Згідно висновку щодо результатів медичного огляду водія Кахадзе Дмитра Іраклійовича з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння від 06.02.2017р., у Кахадзе Д.І. ознак сп'яніння не виявлено. Відповідно до протоколу про адміністративне правопорушення серії БР № 152526, своїми діями водій Гурін С.А. порушив вимоги п.п. 10.1., 12.1., 12.3. Правил дорожнього руху України, за що відповідальність передбачена ст. 124 КУпАП.

У відповідності до положень ст. 269 КУпАП, потерпілим є особа, якій адміністративним правопорушенням заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду. Автомобіль Toyota модель Hilux н.з. АЕ 3444 ІА відповідно до свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу серії СХО № 912852 від 20.12.2016 р., на праві приватної власності належить Кахадзе Світлані Володимирівні, яка є дружиною водія Кахадзе Дмитра Іраклійовича.

Відповідно до висновку експертного автотоварознавчого дослідження № 39/17 з визначення матеріальної шкоди від 22.02.2017 р., виконаного експертом-автотоварознавцем Рейнюком Олександром Віталійовичем (сві-во. про присвоєння кваліфікації судового експерта № 543), сума матеріальної шкоди, причиненої власнику автомобіля Toyota модель Hilux н.з. АЕ 3444 ІА, складає 781 729,12 грн. (сімсот вісімдесят одна тисяча сімсот двадцять дев'ять гривень, 12 копійок).

У відповідності до ст. 251 КУпАП, доказами в справі про адміністративне правопорушення, є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення. Доказами, що підтверджують вину Гуріна С. А. є протокол про адміністративне правопорушення серії БР № 152526, схема до протоколу місця огляду ДТП, пояснення водія Кахадзе Д.І.

Згідно з частиною другою статті 61 Конституції України, юридична відповідальність особи має індивідуальний характер. Необхідність індивідуалізації адміністративної відповідальності передбачена частиною другою статті 33 КУпАП, якою визначено, що при накладенні стягнення враховується характер вчиненого правопорушення, особа порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність. В КУпАП конкретизовано й інші конституційні принципи, зокрема принцип рівності громадян перед законом (стаття 248).

Орган (посадова особа) при розгляді справи, зокрема, зобов'язаний з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, а також інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи, характер вчиненого правопорушення, особу порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність; повинен своєчасно, всебічно, повно і об'єктивно з'ясувати обставини справи, вирішити її в точній відповідності до закону тощо (ст. 245, 280 КУпАП).

Слід звернути увагу на те, що за змістом ст. 247, 280 КУпАП закриття провадження в справі у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення може мати місце лише тоді, коли у справі з'ясовано чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи винна особа, яка притягається до відповідальності у вчиненні правопорушення, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, тобто чи немає підстав для закриття провадження у справі, передбачених п. 1–6 ст. 247 КУпАП.

У випадку закінчення строків накладення адміністративного стягнення, передбачених ст. 38 КУпАП, справа підлягає закриттю на підставі

відповідної частини ст. 38 та п. 7 ст. 247 КУпАП. При цьому, в постанові про закриття справи про адміністративне правопорушення має бути встановлено винність особи у вчиненні адміністративного правопорушення та строк, що пройшов із часу вчинення (виявлення) адміністративного правопорушення, а бо ж дату прийняття рішення про закриття провадження у випадку закриття справи відповідно до ч. 4 ст. 38 КУпАП.

Кахадзе Світлана Володимирівна є потерпілою в розумінні п. 1.3 ст. 1 ЗУ «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», так як в результаті вищезазначеної ДТП її власності - автомобілю Toyota моделі Hilux н.з. АЕ 3444 ІА було завдано значних механічних пошкоджень. Проте адвокат водія Гуріна С. А., використовуючи прогалини в законодавстві, навмисно затягнув розгляд адміністративного протоколу понад тримісячний строк.

Враховуючи викладене, доцільно зробити висновок, що потребує удосконалення система підготовки патрульних поліцейських, особливо з числа тих, що не мають базової юридичної освіти. Доцільно здійснювати посилену правову підготовку (підвищення кваліфікації) на базі профільних вищих навчальних закладів системи МВС України.

Разом з тим, неоднозначна судова практика розгляду відповідних адміністративних протоколів, особливо в частині того, що певне коло суддів не бажає витрачати власний час для встановлення всіх обставин правопорушення, та направляють адміністративні протоколи на доопрацювання, закривають провадження у зв'язку із закінченням строків притягнення винних водіїв до адміністративної відповідальності, не встановлюючи наявності чи відсутності вини, що прямо не заборонено діючим законодавством але фактично є проявом небажання здійснювати безпосередні функції судді. На наш погляд, законодавець має усунути правові колізії а новий Верховний суд України, сформований після конкурсного відбору чітко врегулювати питання однакового застосування норм закону судами на території України, судді місцевих судів у будь якому разі мають встановлювати наявність чи відсутність вини в діях водія, оскільки саме після встановлення вини за складеним адміністративним протоколом потерпілий має реальну можливість компенсувати отримані збитки, як через страхові виплати так і через пред'явлення цивільного позову.

Одержано 12.06.2017